

פניני השבוע

יו"ל לע"נ הרה"ח רבי ברוך בענדיט ב"ר משה נחום ליכטנשטיין זצ"ל

משגיח רוחני דישיבת "שער אליעזר" קרעטשניף

בעזה"ת, פרשת בהעלותך תשע"ב

ולא יהיה בבני ישראל נגף בגשת בני ישראל אל הקדש (ה' - י"ט)

בנוהג שבעולם, בשעה שמתרגשת חלילה צרה על האדם, אזי הוא מתחזק ומתעלה ברוחניות ומטיב את דרכיו. אולם המדרגה הגבוהה אליה יש לשאוף זה לעבוד את השי"ת בכל לבב גם בעתות טובה וכשיש שפע ברכה והצלחה, לא רק בעת קושי וצרה. ודבר זה מרומז כאן בפסוק, "ולא יהיה בבני ישראל נגף בגשת בני ישראל אל הקדש", אין צריך לחכות שחלילה יהיה נגף כדי להתחזק בעבודת הבורא ית"ש, אלא לעבוד את ה' בכל זמן ובכל עת ובכל מצב.

(הרה"ק רבי מאיר מפרעמישלאן זיע"א)

ולא יהיה בבני ישראל נגף בגשת בני ישראל אל הקדש (ה' - י"ט)

וברש"י, שלא יצטרכו לגשת אל הקדש. וי"ל בדרך הלצה, לפי הסיפור עם איש אחד אשר בא אל המגיד הקדוש מקאזניץ זיע"א, והאיש הנ"ל היה עשיר גדול, ראה נחת מהילדים, היה בריא, ולא היה חסר לו כלום ב"ה, ושאל אותו המגיד על מה באת? והשיב שב"ה לא חסר לו כלום, ושאל שוב המגיד: אם אתה לא נצרך אלי, למה באת?, והשיב לו הגביר, אמת הדבר שאין אני נצרך לרבי, ולכן באתי אליו, שהמגיד הקדוש יפעל בתפילתו שלעולם לא אהיה נצרך אל כבוד קדושתו. וזה הפירוש "ולא יהיה נגף בבני ישראל בגשת אל הקודש" היינו כאשר יבואו את הצדיק, לא יהיה זה מחמת איזה חסרון או נגף חלילה, רק שלא יחסרו להם כל טוב, ואם תאמר, אם כן למה יבואו, לזה פירש רש"י "שלא יצטרכו לגשת אל הקדש", היינו בשביל זה גופא יבואו, שהצדיק יפעל בתפילתו, שלעולם לא יחסר להם דבר, ולא יהיו נצרכים לבוא אל הקודש עבור זה.

(אמרי נועם זיע"א)

ויאמר אליהם עמדו ואשמעה מה יצוה ה' לכם (ט' - ה')

יש להבין למה כאן אמר משה "עמדו ואשמעה מה יצוה ה' לכם" ואילו אצל בנות צלפחד לא אמר להן שיעמדו ויחכו לשמוע מה יאמר לו ה', רק שאל מהקב"ה מה להשיב להם, והחילוק הוא, דכאן דיבר אל אנשים, ואילו בבנות צלפחד שהיו נשים מיעט לדבר, כדאיתא במסכת אבות "ואל תרבה שיחה עם האשה", לכן דיבר אליהן רק מה שהיה מוכרח לדבר.

(הרה"ק רצ"א מדינוב זיע"א)

ויאמר אליהם עמדו ואשמעה מה יצוה ה' לכם (ט' - ה')

רש"י מבאר (פסוק ז') אמר להם "עמדו ואשמעה", כתלמיד המובטח לשמוע מפי רבו, אשרי ילוד אשה שכן מובטח, שכל זמן שהיה רוצה היה מדבר עם השכינה. ויש להבין מנין היה לו למשה רבינו העניו מכל האדם את הבטחון הזה שבוודאי ידבר עמו ה'. וי"ל כשראה משה רבינו את ההשתוקקות הגדולה של האנשים לקיים את מצוות קרבן פסח, ואת שפלות רוחם כאשר טענו "למה נגרע", היה בטוח שהקב"ה ידבר עמו ויורה לו מה לעשות בעניינם, שהרי "לב נשבר ונדכה אלקים לא תבזה" לכן אמר להם עמדו ואשמעה מה יצוה ה' לכם."

(הרה"ק רבי יחזקאל משינואווא זיע"א)

ובנוחה יאמר שובה ה' רבבות אלפי ישראל (י' - ל"ז)

כשהיה הענן שוכן על המשכן היה אומר: יהי רצון שישובו כל האלפים והרבבות של ישראל למקומם במספרם ולא יחסר מהם איש, ו"שובה" הוא כמו "השיבה", ודומה לו (דברים ט' - ג') "ושב ה' וגו' את שבותך".
(דעת זקנים מבעלי התוספות)

והאיש משה עניו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה (י"ב - ב')

מסופר: הרה"ק רבי מנחם מענדיל מוויטעפסק זיע"א ישב פעם בביתו במוצאי שבת קודש ואמר: למה אני הרבי ור' איצקע קוינאווער הוא החסיד, היה צריך להיות הפוך, ר' איצקע היה צריך להיות הרבי ואני החסיד, ופניו בערו ואמר כך כמה פעמים, בנתיים הגיע ר' איצקע, והשמש גרונם שתק וחשב לעצמו מה יהיה, וחשב שהרי הרבי בטח יאמר לר' איצקע למה באת אלי הרי אני צריך לנסוע אליך, וכשנכנס ר' איצקע אמר לו הרבי ר' מענדל'ע: איצקע קח גחלת ותדליק לי הלולקע (טבק שהיו מעשנים אז), והחסיד קיים מיד בזריזות ובפחד מצות רבו, והשמש כשראה זאת תמה מאד. והצדיק הרגיש במחשבתו של השמש ואמר לו: אצל משה רבנו כתיב "והאיש משה עניו מאד", החושב אתה שמשה רבנו אמר לכל אחד, אתה גדול יותר ממני, רק משה רבנו היה מנהיג ישראל וגדול הדור, וישב על כסא הרבנות וכל העם עמדו, ועאפ"כ התורה מעידה "והאיש משה עניו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה", שהיה אצל עצמו שפל מאד מכל האדם אשר על פני האדמה.

ויצעק משה אל ה' לאמר רפא נא לה (י"ב - ג')

"ל ע"ד שפי' הפסוק "ה' ילחם לכם ואתם תחרישון" דבענייני ה' - ברוחניות, צריך להלחם ולא לוותר אף על קוצו של יוד, אולם "ואתם תחרישון" בענייני אתם - גשמיות - תחרישון והסתפקו במועט, וזש"ה "ויצעק משה" זה רק "אל ה'" בענייני רוחניות, "ויאמר" - אמירה רכה, זה צריך להיות כאשר א-ל נא רפא נא לה בענייני הגוף ועניינים גשמיים.

(כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א)

ויצעק משה אל ה' לאמר רפא נא לה (י"ב - ג')

ידוע שכאשר מתפללים עבור החולה יש להזכיר את שמו ושם אמו, ולמה לא הזכיר כאן משה רבנו את שמה של מרים ושם אמה, ויש לומר, שמשה רמז זאת בתפלתו, כי "רפא נא" בגימטריא "מרים יוכבד".

(דגל מחנה אפרים)

פניני השבת

אזמר בשבחין

כתב הרב בן איש חי זיע"א בתשובה בספר "תורה לשמה" (סימן פ') וזה לשונו: מה שנהגו לומר פיוט זה (אזמר בשבחין) בעת הקידוש, הנה אומרים אותו לצאת בו ידי חובתם בכונות הראויות לכיון בסדר הקידוש והסעודה דשבת, מפני שאין אנחנו יודעים לכיון בסודותיהם, ובפיוט הזה המדבר בסודות ההם, נחשבת קריאתינו, כאילו כווננו בכונות הסודות האלה, ולכן אף על פי שרבינו האר"י זיע"א תיקן הפיוט הזה לאומרו בתוך הסעודה, אנחנו אומרים אותו בעת הקידוש עם קריאת הפסוקים המיוסדים לאמרם בסדר הקידוש, ואין אומרים זה כמו פזמון ופיוט דעלמא, אלא אומרים אותו לצורך הנזכר לעיל, עכ"ל. אולם כמה מהצדיקים והחסידים הבאים אחריהם נהגו לאומרו כמנהג האר"י ז"ל בסיום הסעודה.

(זמירות שבת מתוק מדבש)